

ლიტერატურული გზეუტი

ლაშა თაბუკაშვილი

ერთიც გაგვიცინა, გუინაკლენ!

ფრაგმენტი მომავალი რომანიდან
1997 წელი, საქტამბარი. თბილისი

ოცდაოთხი წლის ბექა იშხნელი სროლის ხმამ გააღვიძა. მანამდე ლიძავის ზღვა ესიზმრებოდა. ზღვა ტბასავით იდგა და ნაპირთან წყალი ისეთი კრიალა იყო, რომ ყოველი კენჭი მკაფიოდ მოჩანდა... მერე გასროლამ გაფანტა ზღვის სურნელი... ზათქანმა სახელოსნოს ფარალა კედლები და ფანჯრის მინები შეაზანზარა.

ნამთვრალეზე ყველაფერი ზანტი სიცხადით აღიქმებოდა — მის ბეჭს მისრესილი ქალის მკვერივი, ცხელი მკერდი, სახელოსნოდან შემოღწეული საღებავების სუნი და სიგარეტის ბული... საკუთარი, ნაუდაბნოარი, სითხედაცლილი სხეულის შეგრძნება და ახლად გაღვიძებული ქალის საამო, მძაფრი ანაორთქლი... ჩამქრალი სანთლის სუნიც იდგა გარშემო... შუქი მთელ ლამეს არ მოსულა.

ბახ, ბახ, პიაუუუ!

— რას შევება შენი ძმაკაცი, ლიკას კლავს? — გოგო ლოგინზე წამოძვდარიყო და მფრთხალი გაკვირვებით აყურადებდა სროლას.

ბექამ ძლივს წამონია თავი ბალიშიდან:

— რომელი?

— რ-ს რომ ვერ ამბობს.

— ლენინივით? — ბექამ თვალები მოიფშვნიტა, — გია?

— ჰო, შიშისგან ვერც გავისხენე.

— დილა მშვიდობისა! — შეშფოთებულ გოგოს გაუღიმა ბექამ.

ბახ, ბახ, ბახ, პიაუუუ...

— ჰო, ეგ ზუსტად მისურვე! რას აკეთებს გია?

— რ-ს ვერ ამბობს, — წაილულულა ბექამ და გვერდი შეიცვალა, მაგრამ სროლის ხმამ ხელი შეუშალა ძილის შებრუნებაში.

ბახ, ბახ.

— რას აკეთებს-მეთქი.

— ისვრის! — აუხსნა ბექამ და თვალი მილულა, მაგრამ გოგო მხრებში წვდა და შეაჯანჯლარა.

— არ მაკოცო, საფერფლე მაქვს პირში!

— არც ვაპირებ! — გაიოცა გოგონამ.

— ეგაა, რომ მკლავს! — ბექა ისევ წაიღო ძილმა, მაგრამ გოგო არ მოეშვა და ქოჩორში მოქაჩა.

ბა, ბახ, პიაუუუ!

— ვიკივლებ, იცოდე!

— აჰ, ეგ არ ქნა!

ბექა ლოგინზე წამოჯდა, თვალდახუჭულმა მოაფათურა ხელი, სიგარეტს მოუკიდა და ხველებს აუტყდა.

— ყოველთვის ასე მომხიბლავი ხარ დილაობით?

— რაც შეიძლება იშვიათად! — ბექამ ტუმბოზე დადებული ჯვარი მოიძია. ღამეულ ცხელ ალერსში განყვეტილი ძენკვი მოუხეშავად განასკვა და კისერზე რომ დაიკიდა ჯვარი, დაეჭვებით შეათვალა ნასკვი,

— როგორ გგონია, გაძლებს ასე?

— დროებით! იქით გააბოლე, თუ ღმერთი გნამს.

ბახ! ბახ! პიაუუ!

— რატომ ისვრის?! დილის რიტუალია ასეთი თუ პახმელიის?

— რა კარგი გოგო ხარ, ბევრ შეკითხვებს რომ არ სვამდე!

— იქნებ ცუდიც ვარ, გუშინ არ გამიცანი?! პასუხი გამეცი, დილის რიტუალია-მეთქი?!

ბექა ახლა ნასკვის გახსნას ცდილობდა.

— ჰო, სროლით ვეგებებით მზის ამოსვლას! ალგზნება გვეწყება ასეთი! არის, გავხსენი!

— ჩაიბუტბუტა ძენკვის თვალღერებით გართულმა ბიჭმა.

— ეგ ღამის პრიორიტეტია! ალგზნებას რაც შეეხება! — ჩაიცინა გოგომ და სახეზე ჩამოშლილი თმა გაისწორა, — რატომ გაქვს შრამი მარჯვენა ლოყაზე?

— მარცხენაზე რომ არ მქონდეს! — ბექამ სიგარეტი ჩასრისა საფერფლეში და კვლავ ძენკვს დაუწყო წვალება, — ერთხელ ლიძავაში ტალღამ მომპარა ჯვარი, დიდი ტალღა იყო, უმთვარო ღამე...

— რას ბუტბუტებ, არაფერი მესმის! ღამე, ტალღა...

ბახ, ბახ, ბახ, ბახ, პიაუუუ...

— ნახე, ხომ არ გააფართხალა ლიკა, იმ შენმა დარტყმულმა?!

— ქალებს არ ერჩის!

— აღარ ისროლო, გადავდექი ჭკუიდან! — ლიკას კივილი მოისმა მეზობელი ოთახიდან.

— დამეხმარე, რა! — გოგო გვერდულად დაჯდა ლოგინზე და ბექამ ლიფი შეუკრა ზურგზე. მერე თბილ ბეჭზე აკოცა. გოგონამ კაბაც გადაიცვა და სარკის წინ რომ დადგა, სხვათაშორის კითხა, — მე რა მქვია, თუ გახსოვს?

— არ გინდა ეგ სლაბი ტექსტები, თეა!

სახელოსნოდან ჩამიჩუმი აღარ ისმოდა. თეამ ყური ცქვიტა:

— მორჩა სროლას? — მაგრამ გიამ იმედი გაუქარწყლა.

ბახ, ბახ, ბახ, პიაუუ...

— ჯერი გამოცვალა, ალბათ! — აუხსნა ყურებზე ხელაფარებულ თეას ბექამ, მერე ჯინსები ჩაიცვა და კვლავ მოისინჯა კისერზე ჯვარი, — არა, ხელოსანს უნდა მივუტანო!

— მომეცი აქ! — თეამ სწრაფად და კობტად გაამთელა ძენკვი, — ახლა კი წადი და გათოკე შენი გადარეული ძმაკაცი! გთხოვ!

— ტყვიებიც რომ არ გაუთავდა?! — გაიკვირვა ბიჭმა და ფრთხილად შეაღო სახელოსნოს კარი...

დოდო ჭუმბურიძე

მიუნდომელი კრთის ივლისის ცაში ცთომილი და დასავლეთის ქარის ფრთებში ტყე გახვეული, ჩუმი ოცნებით, მთელ სამყაროს გადანდომილით, მზეს ელოდება უმზურვალესს, კედრის სხეული. ბაღში ვაშლები ჭრიალებენ, კალია დახტის, მთელი ზაფხული ჭრიჭინები გაბმით კვნესიან, უზენაესი სულ უბრალოს საოცარს გახდის, — სულში აგვიგებს ყველა ჩვენგანს მშვიდ ეკლესიას.

ბასსენება

დღე იყო დაბინდული, უსაგნო, ამორფული, ლანდებს გადავანყდით, ძვირფასებს, თრიალეთთან, ცისფერი ბაფთა, ნატურის ხეს გამობმული, ძლივს გასახსენებელ სიზმარივით ფრიალებდა. გზები გაილია, თოვლი და ქარი იყო, მდოგვის მარცვალის, ნათესი ქარაშოტებს, მითხრა, რომ ვუყვარდი!... მივხვდი, — მთვრალი იყო, არ გაიხსენებდა ნათქვამს არასოდეს...

მარწყვიანი მდელი სურნელებს მაფენს, სანვიმარი ნისლი გადაცურდა შორეთს, ვერ ვენევი ფიქრებს, კრანხებზე სწრაფებს, ვერ ვანელებ დარდის უსასრულო მორევს. ფეხაკრეფით მოსულ შეღამების მცველი — ვარსკვლავი ჩანს ერთი ტყე-ღრეების მიწვივ, რა წვრილმანი არის სატყვივარი ჩემი, ნატყვივარი ძველი რა გულდაგულ მწინკნის...

შევეჩვიე დარდებს, ჩემად მოსულთ, უზღვავეთ, შევეჩვიე ამ სახლს, ოცნებებს რომ ართავს, ღარიბების უბანს, სადაც ცხოვრობს მუზა, სადაც სიყვარული ქალის ყოფას მართავს. ჭეშმარიტი აზრის მართლა თუ გსურს პოვნა, — გაიხედე, დაო, იესო დგას კართან...

ნაღველი ჩემი სანთელივით ქარში არ ქრება, სიყვარული მაქვს, გაუმხელი, გულის სარქველად. ცეცხლი და ლავა — არსებობის ერთი მხარეა, გულში რომ მიდულს და მანვალებს დიდი ხანია. ანგარებაა როცა ირგვლივ გამეფებული, — მეც ქარში ვანთებ მაშინ სანთლებს და მიხარია...

სამშობლო ჩვენი — ღვთაებრივი ნაპერწკალია, ხან გვწვავს, ხან გვათბობს, იმედებით ვეღარ გვაპურებს, გავყურებთ მყობადს, ანმყო მიწვივ ნამეწყრალია, ვინ შეგვაფარა ფათერაკით სავსე ამ ყურეს... ფიქრის, ნაღვლის თუ ცრემლის ტბები

გვექცნენ თვალებად, დავენდეთ ღამის, მერმისისთვის არ გვსურს ვომობდეთ, დრო ორიოდ კაცს ეჭიდება თუ ეფარება, რომელთაც სცადეს — ბედისწერას წინ გახტომოდნენ...

ია ყვავის ჩემად მოჩხრიალე რუსთან, დამავინყდა მტერი, გული მიცემს სუსტად... ზუსტად ვიცი, რა მკლავს, ან ვის უნდა ჩექმა დამაბიჯოს გულზე, მოკლულს, ვიცი ზუსტად.

ოხშივარი ასდის ციხეს სისხლით ნაშენს, ისევე აქ ვარ და გნერ ქაჯეთიდან უსტარს, იცის სამმა გმირმაც, როგორ უნდა დაშვრეს და უშველოს ციხეს, — ნამომართულს კუმტად. სიმშვიდე ფლობთ როცა სამშვილდეს თუ ხერთვისს, რომ აჯობეს ურიცხვ მომხვედურსა და მომკვლელს, ისტორია მიდის, ვერ დაუსვამ წერტილს, ვერ გადმოსცემ ამბად, ვერ მოყვები მოკლედ...

სასაფლაოზე, კახური ჭადარი

დამდგარს საფლავის ქვასთან, ბებერო — რისი იმედი შეგრჩა ჭადარო, ორასი ზამთრის დამზამთრებელო, აუღებელი ციხის სადარო. განყალდნენ უკვე ჟამის წამლები, ჩვენ რომ ვყრით, ყოფა არ ჭამს იმ საკენკს, შენც მიწის წიაღ ჩაინავლები, ან გაუყვები კვამლად ცისაკენ.

წერილი სოფლიდან, მებოგარ მწერალს — ნალი პატიაშვილს

წარმოიდგინე, გნერ ისევე მწერებზე, მწვანე ბაყაყებზე, პეპლებზე, ფუტკრებზე, ოთხყურა სამყურებზე, დილის ცვრით სველებზე, გნერ თივის ზვინებზე, მთიბაზე — უთქმელზე; გნერ ჩემს ჰოლანდიურ კატა სასკიაზე და იმის კნუტზე — პატარა ჯაკომოზე, გნერ ცაცხვის ხეების უცნაურ მაკიაჟზე, ვერცხლისფრად ჩამომდნარ მაღლაკის საღამოზე. გნერ ხატპეპელაზე, — ზედ რომ ახატია მთელი საქართველო... გულს ასჯერ ანაჩუყებს, როგორ დამატა ერთი სატყვივარიც: — ჩვენი საყვარელი ბიბი გააჩუქეს. გნერ — ნელს უცნაურად დატკბილულ მაყვალზე, ნიყვსა და ქამაზე, ბუხარზე ნაღვზე, ქვიჯაში ქინძის და ცერეცოს ნაყვზე, ღადარში სიმინდზე და ნესვის ბაღზე. თუ გინდა, ჩამოდი, გაცანობ ოფოფებს, ქედნებს და ჭრიჭინებს და ღამის ჭოტებს, მეზობლის მსმელ ბიჭებს, თუთების სველ ფოთლებს, ბოსტანს და ტყისპირებს, ბულბულის ნოტებს. თუ გინდა, შენ რომ იცი, — ქცევა დაუძრახე, ხოჭოებს, კალიებს და ღამის მწერებს, თუ გინდა, ამ უსტარს სკივრში ჩაუძახე და შენი „სახალინის რომანი“ წერე...

ქველი გმირები

ვეღარ მოასწრეს გაკეთება, რასაც ფიქრობდნენ, ნაღვლიანები სულ თავსა და მამულს იგლოვდნენ, როგორც მიკრობებს, მტრებს ებრძოდნენ ხილულს, უხილავს, გვინდა თუ არა, შინ და გარეთ რომ დაგვიგროვდნენ. შევეფარებთ მათ ჩრდილს, როცა ჟამი ერთგვარობს, როდესაც სული ბულბულია, მაგრამ ვერ გავლობს, მივყვები ნაკადს, სანამ ტალღა ზღვისა გადაძლევეს და შემეერთებს დასალიერს უკიდევანოს...

სულ ერთ წამში შეიცვალა ტაროსი, სულ ერთ წამში მოიწინა ბზამ,

სოფლის ბოლო გზაჯვარედინს გამოვცდი, მზე ჩადის და კვლავ გრძელდება გზა. ჯერ არა ჩანს დასასრულის ნიშანი, არც ზარები არ რეკავენ ჯერ, იქით მივალ, ის მწვერვალი ვიცანი, სად მამა დგას და ნათელი ძე...

შემომადარცვა შემოდგომამ ქარაშოტებით იის კაბები, გაზაფხულმა რომ შემიკერა, ზამთარი უფრო უგულაა, არ ვეცოდები, ყინულის უფსკრულს ჩამაყოლა, დროში მიყელა. ახლა აქა ვარ, შეღამების ბინდში მკვნესარეთ — კვლავ ვუსმენ ჩიტებს, ვუმზერ ცაზე ცურვას ღრუბელის, თითქოს თესლი ვარ, გლეხები რომ ლოცვით თესავენ და გავლვივდები, როგორც მარტში იის ტუბერი.

ნუთუ ჩვენ ოდესღაც ვიცნობდით ერთმანეთს, და უფრო მეტიც, კიდევ ვმეგობრობდით!... ძველი ბილიკები ახალ გზებს კვეთავენ, დარდისთვის მარტო შენ, უთუოდ მეყოფოდი. უბრალოდ, ამგვარი რამ ხდება უამრავჯერ, ცრემლივით წარსულის კედელს დაეცვარე... ამ ქალაქს მინოტავრი აღარ უდარაჯებს, ამ ქალაქს პოეტები უკვე გაეცალნენ...

ხშირი ტყე უცებ აღვიქვი სავანედ, ბალახით შევიგრძენ მინაც და ჟამიც, აგვისტოს სამოთხე ნასულა რა მალე, მდინარე დამდოვრდა, შემოკლდა წამი. ჭრიჭინას ხმაშია იმატა ნაღველმა, წვიმები გახშირდნენ, წყნარი დრო დადგა, სითბო მოემატა ბუხარში ნაღვერდალს, სიმძაფრე — უბრალო სიტყვებით ნათქვამს...

გადაიარა ჟამმა და თითქოს ტკივილიც ჩამიცხრა... — ნუ ფიქრობ, ღვართქაფს არსადაც არ ჩაუვლია იოლად...

სევდიან ჩიტის ხმასა ჰგავს იონჯის ველზე ქარის ხმა, — ბალის ვაშლთან და ალვებთან მთელი ღამე რომ იომა. შავად ბზინავენ ჩრდილები, იმასსოვრებენ : რა მითხრა მეზობელმა თუ ჯოჯოხეთს გადარჩენილმა იონამ, ვითომდა შევბა ვიგრძენი, ვითომ ტკივილი ჩამიცხრა, რომ მითხრეს: ღვართქაფს არსადო არ ჩაუვლია იოლად...

ღამის სულიც მთვარის შუქით აღივსო, უკრავს ჩელო, ჩრდილი ცოცავს ჭერმის, თქვენ იკითხეთ: — სიამაყე რა ღირსო, გიპასუხეთ: — სიცოცხლე ღირს ჩვენი!... ტრიბუნასთან იძახებენ ბოროტს, ტკივა მავანს დაწყვეტილი ნერვი, ღამე ესე — დასრულდება ბოლოს, განთიადით მიადგება მერმისს...

გაღამურანი ჩიტები და გუნება

თითებზე ავიცვამ მშვენიერ ბექტებად ვერცხლებს, როდესაც დაცხრება ოქტომბრის ჭალების ცეცხლი, უეცრად მოვინატრებ შორეთში გაფრენილ მერცხლებს, მათ ჭიკჭიკს ცივი ზამთრის ჩიტების ჭიკჭიკი ვერ ცვლის. ყური დახმობია ბუნებას, მშვენიერს, თითქოს, აღარც ტოროლები, აღარც ბულბულები კვნესენ, ზამთარი ახლოვდება, ბუნება ნაღვლიანი ფიქრობს, თავადაც გაფრინდება, თუკი ნებას მივცემთ, დღესვე...

კედლები დაბზარულია ამ ძველისძველი ტაძრის, ცრემლები აკრძალულია, არც თოვს, არც მზეა, არც წვიმს. რალა დროს სიყვარულია, უაზროდ დაჰქრის ქვენა, გულელებში საყინულეა, გაყიდულია ყველა...

ქარი კოლხეთისა — არტისტია, თეატრის გუგუნებს სცენა, ღვინობისთვე ჩემი ნატურის თვეა და არა ფოთლების ცვენა...

ოცი ოქტომბერი, არცთუ გასაგები,
შევეყურებ ცრუ ბედის მწერალს,
ორი სამეფოა ახლა ასალები —
ყოფის და არყოფნის რწმენა...

ფრთებს კი არ დაკეცავს ნატვრა,
ან კი არ შეიჭრის ამ ფრთებს,
სივრცეებს დაიპყრობს მართლა
და სახეგადაშლილ ზამთრებს —
სიკვდილს რომ მაგონებს ბრიყვი,
თბილი იმედებით მორწყავს,
კაშკაშა ვარსკვლავიდან სიყრმის
ჩემი ბედისწერა მმოძღვრავს.
ნელ-ნელა ჩაქრება ისიც, —
სულ უბრალო ფეთქვის ძალა...
რა ყრია სიცოცხლეში — ვიცი,
სიკვდილში რა ეყრება — არა!...

თავს რომ ამოყოფს, მიწას
რომ მოშორდება თრთოლვით,
ვინც რა უნდა თქვას, იმ წამს
მინდა გვირილას როლი...
ფაიფური და ბროლი,
ძველი ჭურჭელი გაცვდა,
მარტო გვირილას როლი
ტრიალ მინდორზე დამრჩა.

შემოდგომა მიიქცა, ყვითლად დადნა ოქრო,
თოვლი მოდის, ზამთარმა ძილში იებს მოუხმო,
როგორ ვერ დაინახე, ვერ იგრძენი როგორ —
გვერდით რომ ჩაგვიარა — ტკბილი იესო იყო!...

მწერალი ბედისა დაღლილი ყოფილა,
ჩემს ბედს რომ წერდა,
ჩემს თავზე პატარა პეპელა მოფრინავს
და ცვარი წვეთავს.
გაჩნდნენ და ჩიტებმაც ჩემსავით გარისკეს,
დამჭკნარა ბაღბაც,
აგერ რომ ფუტკარი გაფრინდა ჭალისკენ —
მე ვიყავ ალბათ...

ნექტარია არსებობა ფუტკრის,
ტატნობზე დგას შეღამება მირქმის,
მეც მკვდარი ვარ, ბაგე არის უტყვი,
სხეულია გაყინული ფიქლის.
ჩემი წასვლა შენს დარჩენას უდრის,

ვინ მაჩუქებს სხვა სიცოცხლეს ნეტარს,
ვინ იპოვის სამოსახლოს მუდმივს
ამქვეყნიურ სამოთხეში ნეტავ!..

ისე შევეჩვიე ლამის
ბინდებსა და გზას კუნაპეტს,
როგორც სიკვდილს, მოსულს ლამის,
ქურდს, ჩემს კარს რომ აყურადებს.
ისე შევეჩვიე სიკვდილს,
მის გზებს ვხატავ, ვასურათებ,
სისხლის ფასად გტოვებ ყოფას
და მიღმიერს გზას ვუნათებ.

ამ კოლოს ერთი ლუკმა ვარ,
კოლხური ლამის მსხვერპლი ვარ,
ნოქტიურნს ბრმები უკრავენ,
მატლი მიყურებს პეპლიდან.
ჩაქრება შუქი ჩირალდნის
და თვლემს დარბაზი ქარვასლის,
წუთისოფელი ჩირად ღირს, —
რაც გვირდა, იმას არ გვაცლის.

ერთგულეების ხმას არაფერი არ შეეშლება,
გულწრფელი ცრემლი მარტო მისი ალით შეშრება.
ერთგულება ჩემი სულის თეთრი მანდილიც,
ლაღატზე ძველი, სიყვარულზე უფრო ნამდვილი...

ჟამი არ მიდის კაცთა ურბევლად,
ვარდის რტოს აქცევს წალმად,
სისხლს გვნოვს ნაღველი, როგორც წურბელა,
წარუვალი რომ წარვალს.
დავკარგე ძალა აჯა-ტირილის,
ვარსკვლავებს ვითვლი ცადა,
დედოფლის გვირგვინს ველის გვირილის
გვირგვინი მიჯობს სადა.
თვალი ოცნებას მიელულება
და გავუყვები გზადა,
საყოველთაო მხიარულებას
შევეურთდები სადაც.

ნარგისთა ნაგუბარ წყაროს
მადლს სასწაულებრივ ულევს,
ცოდვილს რომ უფალი წყალობს,
ლოცვაში ცხელ ცრემლებს ურევს.
ეს ისე აცისკროვნებს სულებს,
უფალი მწირს წმინდანს ადრის,
თუ უნდა, ნაქცეულ ურემს
ის წამოაყენებს მაღლით.

მეუბნება მებაღე: რომ იცვალენ დროები,
ყვავილებიც შეთანხმდნენ, რომ დრო ქარმა არია,
შემოდგომის ფოთლები მიჰყვებიან ნოემბერს,
შემოდგომის პეპლები ყვავილებს მიჰპარვიან.
ცურავს ნისლი ცრემლიან ოცნებების ჟამისა,
მაღავ, თუმცა ვერც მაღავ დარდის ამოფეთქებას,
მწუხრი მიაჩუმათებს ყურძნის წურვას, ჩალის ხმას,
გადამალულ იმ დარდასაც, ამ ლექსით რომ გეთქმება.
მწვანეც იყო და ლურჯიც, ახლა ქედი შავია,
მარტივია ფერები, შლის სიშავის მატებით,
ეს საღამო და ლექსი — შენი კაემანია,
შემოდგომის პეპლებით, კვამლში მოფარფატენით...

სადაც ჩვენ არა ვართ, კარგია მხოლოდ იქ,—
გვითხულობ სტრიქონებს ცხოვრების ბოლოთქმის.
მცოდნე ყველაფრისა ბედის მწერალია,
ყოველი ჩვენგანი — უფლის მცენარეა.
შრიანებს ბალი და ხეები ბერდებიან,
მინაში ჩადიან და ცასთან ერთდებიან.
ლამით ნიაზია და ქარი დღისით ჰქრის,
— რა არის ნეტავი ამ ლურჯი ცის იქით!...
ფიქრობს ზამთრის ვამლი, ლობის პირს მიკრული
და ჩინურ ვარდს მიწვდის აივნის რიკული...

ფერიცვალობაა, უფლის წყალობაა,
მნიფობისთვის მზად აქვს დედამინას მკერდი,
სევდიანი ჩიტის წყნარი გალობაა
და სევდიან ნიგნის რომელიღაც გვერდი.
გულს რომ ხვდება ჩუმად, მარტო ბუხარია,
რომ მათობს და ფიქრებს სიყვარულით ვარცხნის,
არ გამოიდარა, ჭეჭა-ჭუხილია,
ბლანტს ფოთოლი სცვივა, დაღვრემილა ცაცხვი.
დაისვენე, მორჩი, რალა გინდა მეტი,
წმინდა ლუკას ზარი რეკავს გატაცებით,
სტუმრებიც მოდიან აიეტის ეტლით
და ამბავი მოაქვთ კოლხას გადარჩენის.

ნაზ სავანეში ყვავილოვანი ველის

ნაზ სავანეში ყვავილოვანი ველის
რა სიმშვიდეა, თითქოს ათასი წელი
იყოს, რაც არის ეს ყოველივე: მშვიდად
ქალი იღებდეს ცივ წყალს ათასწლის ჭიდან,
აკაცების ძირს იხრებოდეს ტოტი,
მოლაღურები სუროებიდან სტვენდნენ,
ბებერ ცაცხვზე ზის თითქოს ათასწლის ჭოტი,
და გულს, აგრერიგ მშვიდს, არაფერი მტკენდეს.
ნიავი ფრთონავს, ჩრდილთა იმატა სიგრძემ,
გულის ფორმა აქვს და მზე ცაცხვებს ცხელი,
ძველი გრძობაა, რალაც ისეთი ვიგრძენ
ნაზ სავანეში, ყვავილოვანი ველის...

დარჩენილი დასახსნილი კი სულ სხვა გაგრძელებას მოიხმობდა...

სულ სხვა დროის მთქმელი ძალიან გაშინაურებულია უზემთაეს მნათობს...

იმას თავისი სათქმელი აწებობდა ყელში და ვეღარ იცლიდა...

ნეტა იმჟამად რა სახით წარმოადგებოდა...

აქეთ მონადირულ ციკლს მიეკერებოდა...

დასასრულზე ნაკლები გახლდათ? რა ნაკლები — მეტიც კი არის.

და მამ რაღა შებრალება გამოდიოდა?

თუმც გმირთაგმირის გვერდით ყოფნა, მისი სატანჯველის თანაზიარობა...

მთქმელი გახლდათ, მთქმელი, პოსტ-მოდერნისტი მწერალი...

თუმც... პოსტმოდერნისტულ თხზულებებში...

ბრობებს ვაწყებდით?! ...ისე დავით გურამიშვილს რომ ემღერა...

*** შურშს გალაკტიონი გაეტირებოდა. 1956 წლის 1 ავგისტოთია...

და მწარე გულისტივილით იწყებდა: — სად გაჰქრა ყურშა?

მემუარულია ეს ჩანაწერი, მზამზარეულ მინიატურად...

აგერ აივანზე შეკრებილან შეწუხებულინი. ირმა ძალიან განიცდის...

მაგრამ ყურშა თურმე ავტომობილის ბორბლებზე...

ამას კაკინა აუნყევს დანარჩენებს და ირმაც ეთანხმება...

ასეთი მგლოვიარება გალაკტიონს არ უკვირს...

რა კარგი ძალი იყო, რა აღერსიანი, რანაირი...

მაგრამ... უკანასკნელად გალაკტიონს ჩაეკეტა...

— ის დღე იყო და ის დღე. ყურშა მას შემდეგ...

სიუჟეტური ქარგა კი აქ უნდა ამოყვება, სიუჟეტი...

აშკარაა, ყოფითი სურათი გალაკტიონის თვალში...

ყურშა ადამიანი გეგონება.

თანაც, როგორი თავმოყვარე ყოფილა — კარი რომ ჩაუკეტეს...

ამას განიცდის ასე ძალიან გალაკტიონი და თავს ვერ პატიობს...

და თითქოს მისძახის, ევედრება, ენუკება...

სტრიქონსა და სტრიქონს შორის იგრძნობა ეს სწრაფვა...

უსათუოდ შემოიჭრებოდა დაღუპული მონადირის...

სად გაჰქრა ყურშაო, — მისტიროდა. რა იქენ, ყურშაო...

თითქოს გალაკტიონის „ყურშა!“ ოთარ ჩხეიძის „ყურშას“...

ზოგჯერ ქარგა გაღრმავდა. ინტონაცია გამკვეთდა.

სტრიქონებშია შეფარული მოტივიც გამოიკვეთა.

ქრონოლოგიურად დაახლოებით ერთ დროსაა ორივე...

მაგრამ... დაბეჭდვით არსად დაბეჭდილა, ვიდრე...

მანამდე ოთარ ჩხეიძის მინიატურა რამდენჯერმეც...

ასე რომ, გალაკტიონი ამ ჩანაწერის შთამაგონებული ვერ იქნებოდა.

და მსგავსება ამ ორ ყურშას შორის შემთხვევითია...

...ყურშა კი გამქრალიყო და... ეგებ თავის დიდ სეხნიასაც...

*** დავით გურამიშვილს იქ სთხოვდნენ ხალხური სიმღერის...

ნოდარ მგალობლიშვილს აქ ვთხოვდით ოთარ ჩხეიძის...

ზურაბ კანდელაკს სტუდია გაემზადებინა საქართველოს...

ერთი უპირველესთაგანი თეიმურაზ ხევისთავის...

ვალენტი შემსრულებელი, მაგრამ თვითონ ბატონი...

დეკლამაცია არ არის ჩემი ამპლუა, არასოდეს წამიკითხავს...

არამცთუ ბელეტრისტიკის ტექსტი, ამჟამად ჰყავს...

არა, ნოველა იმდენი გახლდათ ჩასაწერი, ბევრი მსახიობი...

იგი ყოფილიყო კარის შემხსენელი.

აქამდე არასოდეს ეცადა დეკლამატორობა?

ნიჭიერი ადამიანისათვის არასოდეს არის გვიანი...

დაე „ყურშა“ ყოფილიყო პირველი მცდელობა...

მაინც ნასაშლეელი იქნება და ტყუილუბრალოდ...

შესანიშნავიაო, — ჩანერის დამთავრებისთანავე...

კი და მოსმენისთანავე გავიზიარებდით მის ალტაცებას...

მორეულის სუნთქვა და... ამიტომაც უნდა იეღვოს...

სად გაჰქრა ყურშაო, — მისტიროდა. რა იქენ, ყურშაო...

თითქოს გალაკტიონის „ყურშა!“ ოთარ ჩხეიძის „ყურშას“...

ზოგჯერ ქარგა გაღრმავდა. ინტონაცია გამკვეთდა.

სტრიქონებშია შეფარული მოტივიც გამოიკვეთა.

ქრონოლოგიურად დაახლოებით ერთ დროსაა ორივე...

მაგრამ... დაბეჭდვით არსად დაბეჭდილა, ვიდრე...

მანამდე ოთარ ჩხეიძის მინიატურა რამდენჯერმეც...

ასე რომ, გალაკტიონი ამ ჩანაწერის შთამაგონებული ვერ იქნებოდა.

და მსგავსება ამ ორ ყურშას შორის შემთხვევითია...

...ყურშა კი გამქრალიყო და... ეგებ თავის დიდ სეხნიასაც...

*** დავით გურამიშვილს იქ სთხოვდნენ ხალხური...

ნოდარ მგალობლიშვილს აქ ვთხოვდით ოთარ ჩხეიძის...

ზურაბ კანდელაკს სტუდია გაემზადებინა საქართველოს...

ერთი უპირველესთაგანი თეიმურაზ ხევისთავის...

ვალენტი შემსრულებელი, მაგრამ თვითონ ბატონი...

დეკლამაცია არ არის ჩემი ამპლუა, არასოდეს წამიკითხავს...

არამცთუ ბელეტრისტიკის ტექსტი, ამჟამად ჰყავს...

არა, ნოველა იმდენი გახლდათ ჩასაწერი, ბევრი მსახიობი...

იგი ყოფილიყო კარის შემხსენელი.

*** იმღერა, დავით, ის „ჩემო ყურშაო“.

დიდი სტუმართმოყვარეობა გამოეჩინა მასპინძელს...

— კვლავ შენ მე რასაც შემოკვეთ, ვიქნები შენი მუშაო.

ჩემი ლექსი რომ ნაგვიკითხოთო?! — თავისას თხოვდა...

*** ყურშა!.. რა იქენ, ყურშა? აღარ ჩანხარ, შენი ხმა...

*** რაღაც განცალკევებული კი აღმოჩნდებოდა...

ეს ვედრება. ეს მოლოდინი.

